

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2019-1-33 (Ortak Girişim)
Karar Sayısı : 19-24/368-166
Karar Tarihi : 04.07.2019

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER:

Başkan : Adem BİRCAN (Başkan V.),
Üyeler : Şükran KODALAK Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ

B. RAPORTÖRLER: Ebru İNCE, Hande GÖÇMEN, Esmâ AKSU, Ali GEZBELİ

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN: - Rockwell Automation, Inc.
- Schlumberger Limited
Temsilcileri: Av. Gönenç GÜRKAYNAK, Av. Eda DURU,
Av. Selvi Naz TOPALOĞLU, Av. Büşra AKTÜRE,
Av. Hande ÖZGEN
Yıldız Mah. Çitlenbik Sok. No:12 34349 Beşiktaş/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Rockwell Automation, Inc.'nin tamamına sahip olduğu iştirakleri Rockwell Automation Diamond Holdings, Inc ve Rockwell Automation Diamond Foreign Holdings. Inc. ile Schlumberger Limited'in tamamına sahip olduğu iştirakleri Schlumberger Technology Corporation, Cameron International Corporaiton ve Schlumberger B.V. tarafından yeni kurulacak olan tam işlevsel bir ortak girişimin devralınması işlemi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 31.05.2019 tarih ve 3717 sayı ile giren ve eksiklikleri en son 01.07.2019 tarih ve 4289 sayı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 01.07.2019 tarih ve 2019-1-33/Öİ sayılı Ortak Girişim Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, söz konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME ve DEĞERLENDİRME

- (4) İlgili başvuruda; Rockwell Automation Inc'nin (ROCKWELL) tamamına sahip olduğu iştirakleri Rockwell Automation Diamond Holdings, Inc. (RADHI) ve Rockwell Automation Diamond Foreign Holdings, Inc. (RADFHI) ile Schlumberger Limited'in (SCHLUMBERGER) tamamına sahip olduğu iştirakleri Schlumberger Technology Corporation (STC), Cameron International Corporation (CAMERON) ve Schlumberger B.V. (SBV) tarafından yeni kurulacak bir tam işlevsel ortak girişim olan Sensia LLC/ Sensia Holdings B.V.'nin (SENSIA) devralınmasına izin verilmesi talep edilmektedir.
- (5) 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesinin üçüncü fıkrasında ortak girişim; "*Bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişim oluşturulması*" şeklinde tanımlanmaktadır. Bu çerçevede bir ortak girişimin 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında devralma sayılabilmesi için ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması ve ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkması şeklinde iki unsurun birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir.

- (6) Bildirim konusu işlemin temelini tarafların doğrudan veya dolaylı olarak tamamına sahip olduğu iştirakleri RADHI, RADFHI, STC, CAMERON ve SBV arasında 15.02.2019 tarihinde imzalanan Ana Kuruluş Sözleşmesi (Sözleşme) oluşturmaktadır. Sözleşmeye göre ROCKWELL, SENSIA'nın öz sermaye paylarının %(.....); SCHLUMBERGER ise %(.....) sahip olacaktır. Sözleşme uyarınca ROCKWELL ve SCHLUMBERGER'in her birinin SENSIA'nın altı kişiden oluşan komitesinin üç üyesini belirleme yetkisine sahip olacağı, komite üyelerinin her birinin bir oy hakkının bulunduğu ve oybirliği gerektiren konular haricinde karar almak için üyelerin çoğunluğunun oyunun gerektiği ifade edilmiştir¹. Oybirliği gerektiren konular ise SENSIA'nın stratejik iş planının kabul edilmesi ve değiştirilmesi hususlarını da kapsayan stratejik kararlardan oluşmaktadır². Tarafların bu konularda oybirliğine ulaşamaması halinde her bir taraf "kilitlenme (deadlock)" durumu yaratma hakkına sahip olacaktır. (.....). Müteakip icra kurulu başkanları ve mali işler müdürleri ise komite tarafından atanacaktır. Bu doğrultuda, SENSIA'nın stratejik kararlarının oybirliğiyle alındığı, altı kişiden oluşan komitenin üyelerinin ana teşebbüslerce eşit şekilde belirlendiği ve ana teşebbüslerin eşit oy hakkına sahip olduğu hususları birlikte ele alındığında ROCKWELL ve SCHLUMBERGER'in SENSIA üzerinde ortak kontrol hakkına sahip olduğu anlaşılmıştır.
- (7) Bildirim Formu'nda söz konusu işlemin tamamlanmasının akabinde; SENSIA'nın kendisine ait varlık, sermaye, satış personeli, insan kaynakları³ ve gündelik faaliyetlerin yönetimine ilişkin idari birimiyle pazarda bağımsız olarak faaliyet sürdürebilmek adına, kendisine özgülenmiş yeterli kaynaklara sahip olacağı belirtilmiştir. Bu doğrultuda ROCKWELL tarafından SENSIA'ya devredilecek ürünler; yazılımlar (entegrasyon yazılımı, analitik yazılım, üst akım varlık kütüphanesi), çözüm uzmanlığı⁴, ekipmanlar, ilgili personeller (yaklaşık 554 çalışan), fikri mülkiyet hakları, varlıklar⁵ ve tesisler⁶ olarak listelenmiştir. SCHLUMBERGER ise yazılımlar, çözüm uzmanlığı, ekipmanlar, ilgili personel (yaklaşık 519 çalışan), fikri mülkiyet hakları, varlıklar⁷ ve tesislerini (üç üretim tesisi) SENSIA'ya devredecektir. Ayrıca taraflar arasında akdedilen Sözleşme uyarınca SENSIA'nın ticari varlığı herhangi bir süre ile sınırlı tutulmamış olup, kalıcı olarak faaliyetlerini sürdürmesi öngörülmüştür. Bu doğrultuda SENSIA'nın pazarda bağımsız ve sürekli olarak faaliyet gösterebilmek için gerekli olan yönetim, personel, fikri mülkiyet, üretim tesisi, ekipman gibi unsurlara kendi bünyesinde sahip olduğu, bir başka deyişle tam işlevsel olduğu ve bu doğrultuda bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini yerine getireceği değerlendirilmektedir.
- (8) Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde, ROCKWELL ve SCHLUMBERGER'in ortak kontrolünde tam işlevsel bir ortak girişimin kurulmasını konu alan bildirimde konu işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi çerçevesinde bir devralma teşkil ettiği sonucuna

¹ Oybirliği gerektiren konular haricinde kalan komite gündemlerinde ROCKWELL'in eşitliği bozucu oy (*tie-break vote*) hakkı bulunmaktadır.

² Komitenin oybirliğini gerektiren konular şu şekildedir: (.....).

³ Taraflar, SENSIA'ya devir veya görevlendirme yoluyla personel devredecektir.

⁴ Otomasyon ve kontrol hizmetleri ile ilgili hizmetlerin sağlanması adına, temel olarak mühendislik yetkinlikleri ve bu alanda uzmanlığa sahip beşeri sermayeden oluşan petrol ve gaz endüstrisine yönelik süreç otomasyon mühendisliği ve hizmet kapasitesini kapsamaktadır.

⁵ ROCKWELL'in maddi ve maddi olmayan varlıkları SENSIA'ya geçecektir.

⁶ Bildirim Formu'nda ROCKWELL'in sekiz tesisini SENSIA'ya devredeceği, 36 tesisini ise SENSIA ile birlikte paylaşımlı kullanacağı ifade edilmiştir.

⁷ SCHLUMBERGER, çeşitli duran varlıklarını ve esas olarak ABD'de olmakla birlikte beraber Kanada ve Birleşik Krallık'ta bulunan stoklarını SENSIA'ya devredecektir.

ulaşmıştır. Tarafların ciroları 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerindeki eşikleri aştığından, işlemin izne tabi olduğu anlaşılmıştır.

- (9) Ortak girişim SENSIA'nın üretim seviyelerinin optimize edilmesi amaçlı otomasyon ve yapay kaldırma ekipmanlarının bakımı, orta akım otomasyon ölçümü, denetimli aktarım, rafineri ve nihai ürün terminalleri tarafından yönetilen tank envanteri ve aşırı dolum önleme sistemleri alanında faaliyette bulunması öngörülmektedir.
- (10) Ortak girişim taraflarından ROCKWELL, endüstriyel otomasyon ve kontrol çözümleri alanında küresel ölçekte faaliyet göstermektedir. "Mimari ve yazılım" ile "kontrol ürünleri ve çözümleri" olmak üzere iki ana gruba ayrılmış olan ROCKWELL'in faaliyetleri; süreç kontrolü, durum izleme, tasarım ve operasyon yazılımı, dağıtılmış kontrol sistemleri, sürücü sistemleri, insan makine arayüzü, endüstriyel kontrol ürünleri, endüstriyel ağ ürünleri, endüstriyel sensörler, motor kontrol merkezleri ve güvenlik bileşenlerini kapsamaktadır. ROCKWELL, otomasyon ve kontrol çözümlerini petrol ve gaz sektörünün yanı sıra otomotiv, yiyecek ve içecek, sağlık, atık su, madencilik, metal ve çimento endüstrilerinde de sunmaktadır. ROCKWELL'in Türkiye'de Rockwell Otomasyon Tic. A.Ş. (ROCKWELL TÜRKİYE) unvanlı bir iştiraki bulunmaktadır. ROCKWELL TÜRKİYE altyapı, elektrik üretimi, denizcilik, eğlence, kimya, metal ve çimento endüstrisi, petrol ve gaz, sağlık, basım ve yayım, kağıt ve yarı iletken sektörler de dahil olmak üzere çeşitli sektörlerle yönelik otomasyon ve kontrol çözümleri sağlama alanında faaliyet göstermektedir.
- (11) Diğer ortak girişim tarafı SCHLUMBERGER'in faaliyetleri dört ana gruba ayrılmıştır: (i) hidrokarbon kaynaklarının bulunması ve tasnif edilmesine yönelik başlıca teknolojiler olan rezervuar karakterizasyonu grubu, (ii) petrol ve gaz kuyularının sondaj ve konumlandırılmasına yönelik teknolojiler olan sondaj grubu, (iii) petrol ve gaz rezervuarlarının kullanım süresi boyunca üretimine yönelik başlıca teknolojilere odaklanan üretim gurubu ve (iv) sondaj kulesi ve petrol kuyusu müdahale ekipmanları, petrol ve gaz kuyuları ve üretim tesisleri için basınç ve akış kontrolüne yönelik teknolojiler olan cameron grubu. SCHLUMBERGER'in Türkiye'de herhangi bir iştiraki bulunmamakta olup, tüm faaliyetleri Panama'da kurulmuş Dowell Schlumberger Middle East Inc. aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Türkiye'deki faaliyetleri petrol ve gaz endüstrisine yönelik olarak; jeofiziksel arama çalışmaları ve danışmanlık hizmetleri, petrol kuyusu hizmetleri (sondaj ve ölçüm, sondaj matkabı, petrol kuyusu başı ve yönlü sondaj dâhil olmak üzere), çimentolama, bobin borulama, hidrolik kırılma simülasyonu, hat kaydı (*logging*) ve yorumlama, yapay kaldırma ve yazılım ve bilgi çözümleri şeklinde gerçekleştirilmektedir.
- (12) ROCKWELL esas olarak petrol ve gaz sistemleri de dâhil olmak üzere farklı sektörlerle yönelik otomasyon ve kontrol çözümleri, diğer taraf SCHLUMBERGER ise petrol ve gaz endüstrisinde keşif, jeofiziksel arama çalışmaları, sondaj dâhil olmak üzere petrol kuyusu hizmetleri alanlarında faaliyet göstermektedir. Bu itibarla tarafların esas faaliyetleri bakımından yatay örtüşme olmadığı değerlendirilmektedir.
- (13) Tarafların SENSIA'ya devrettiği ve esas faaliyet alanı olarak değerlendirilemeyecek hizmet ve ürünler arasında küresel ölçekte tek yatay örtüşmenin, çubuk pompa yapay kaldırma sistemlerine yönelik kontrolörlere ilişkin olduğu değerlendirilmektedir. SCHLUMBERGER'in söz konusu pazardaki küresel pazar payı (.....) iken, ROCKWELL'in pazar payı (.....)'in altındadır. Dolayısıyla söz konusu yatay örtüşme bakımından hem Türkiye'de hem de küresel pazarda herhangi bir rekabetçi endişe yaratmamaktadır.

- (14) Bildirim konusu işlem dikey pazarlar açıdan değerlendirildiğinde ise petrol ve gaz endüstrisine yönelik otomasyon ve kontrol çözümleri pazarında tarafların faaliyetlerinin Türkiye’de dikey olarak örtüşmediği değerlendirilmektedir. Bununla birlikte ortak girişim tarafları ve SENSIA arasında, SENSIA’nın sağlayacağı ürünlerin, tarafların kendi projelerinde girdi olarak kullanması bakımında dikey bir ilişki olduğu değerlendirilmektedir⁸. Söz konusu pazarda ROCKWELL’in küresel pazar payı (.....) iken SCHLUMBERGER’in pazar payı (.....)’dir. Dolayısıyla küresel pazarda gerçekleşen dikey örtüşme bakımından da herhangi rekabetçi bir endişe oluşmamaktadır.
- (15) Yukarıdaki tespitler çerçevesinde bildirim konu işlem ile 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi kapsamında herhangi bir pazarda hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı kanaatine varılmıştır.

H.SONUÇ

- (16) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

⁸ Örneğin SCHLUMBERGER, birleştirilmiş yapay kaldıraç çözümünün bir parçası olarak SENSIA yapay kaldıraç kontrolörünü, kendi yapay kaldıraç ekipmanı ile birlikte satabilecektir.